

Tlačová správa
Luxemburg 1. októbra 2020

Dohľad EÚ nad štátnou pomocou poskytovanou bankám potrebuje kontrolu vhodnosti, konštatujú audítori

Európska komisia má právomoci a zdroje na kontrolu štátnej pomoci finančným inštitúciám. Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov (EDA) nie vždy ich však mohla využiť naplno. V rokoch 2013 až 2018 boli nedostatky v posudzovaní zlučiteľnosti aj monitorovaní výkonnosti. Okrem toho, hoci boli pravidlá štátnej pomoci vo všeobecnosti jasné a jednoznačné, od roku 2013 neboli zmenené napriek veľmi odlišnému kontextu. Audítori preto vyzývajú na prehodnotenie súčasných pravidiel.

Verejná finančná podpora je v práve EÚ vo všeobecnosti zakázaná. V dôsledku finančnej krízy v rokoch 2007 až 2008 však došlo k nebývalému zvýšeniu štátnej pomoci finančným inštitúciám, pretože sa považovala za nevyhnutnú na obmedzenie hrozby, ktorú banky predstavovali pre finančnú stabilitu. EÚ odvtedy významne zreformovala svoj rámec pre finančný sektor s cieľom zabezpečiť, aby záchrana bánk pomocou vonkajších zdrojov nemusela byť v budúcnosti potrebná. Stále však existujú prípady, keď banky dostávajú peniaze daňových poplatníkov. Úlohou Komisie je posudzovať zlučiteľnosť týchto opatrení s vnútorným trhom EÚ. Audítori preskúmali, či od prijatia nového oznámenia o bankovníctve v auguste 2013 do konca roka 2018 bola kontrola zo strany Komisie primeraná s cieľom zabezpečiť, aby bola štátna pomoc výnimočná a obmedzená na nevyhnutné minimum, ako sa to požaduje v zmluvách EÚ.

„V porovnaní s následkami finančnej krízy v rokoch 2007 – 2008 sa okolnosti jasne zmenili, a to aj pre prebiehajúcu krízu spôsobenú ochorením COVID-19. Regulačný rámec sa oveľa viac posilnil, a preto sú banky oveľa odolnejšie a ich potreba spoliehať sa na podporu daňových poplatníkov klesá. Medzičasom sa uznáva cieľ dosiahnuť viac integrovaný bankový sektor v EÚ,“ uviedol Mihails Kozlovs, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Vyzývame preto Komisiu, aby zvážila zjednodušenie štátnej pomoci finančnému sektoru, pokiaľ ide o pravidlá aj postupy“.

Celkovo audítori uznávajú, že EÚ navrhla primerané prostriedky a právomoci na zabezpečenie účinnej kontroly štátnej pomoci bankám. Komisia vyčlenila potrebné zdroje a odborné znalosti a stanovila pevný etický rámec. Komisia tiež zaviedla relevantné procesy a jej činnosti pri riešení prípadov sa vo všeobecnosti pridržiavali jej usmernení. Postupy však boli niekedy zdĺhavé a neboli

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

vždy plne transparentné, najmä v dôsledku rozsiahleho využívania neformálnych prednotifikačných kontaktov.

Audítori zistili, že pravidlá na kontrolu štátnej pomoci pre finančný sektor sú vo všeobecnosti dobre vypracované a jasné. V zmluvách EÚ sa umožňuje verejná podpora bankám vo výnimočných situáciách na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu. Pravidlá EÚ však nie sú v tomto bode dostatočne explicitné a nevymedzuje sa v nich, čo je vážna porucha, konštatujú audítori. Taktiež zaznamenali, že Komisia nespochybňovala tvrdenia členských štátov, že v jednotlivých prípadoch bola ohrozená finančná stabilita. Okrem toho, hoci Komisia požadovala opatrenia zamerané na obmedzenie narúšania hospodárskej súťaže, neanalyzovala skutočný vplyv každého opatrenia na hospodársku súťaž. Ani ukazovatele výkonnosti Komisie neboli úplne vhodné na daný účel, pretože vždy neodrážali jej prácu, ale skôr vonkajšie faktory mimo jej kontroly.

A napokon, audítori kritizujú, že Komisia náležite nezhodnotila svoje krízové pravidlá od roku 2013. V dôsledku toho pravidlá zostali nezmenené, a to aj napriek reforme regulačného rámca (vrátane skutočnosti, že smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk obmedzovala možnosti udeliť pomoc bankám bez toho, aby to viedlo k insolvenčnému konaniu), a skutočnosti, že sa hospodárska a finančná situácia výrazne zlepšila (pred vypuknutím ochorenia COVID-19). Audítori varujú, že preto existuje riziko, že súčasné pravidlá EÚ už nemusia byť v súlade s realitou na trhu.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti a s cieľom zjednodušiť kontrolu štátnej pomoci finančnému sektoru zo strany EÚ audítori vyzývajú Európskej komisiiu:

- do roku 2023 zhodnotiť, či sú súčasné pravidlá stále primerané a v prípade potreby ich zmeniť,
- ďalej zlepšovať súlad s internými procesmi a osvedčenými postupmi,
- zlepšiť jej meranie výkonnosti.

Poznámky pre redaktorov

V Zmluve o fungovaní Európskej únie sa vo všeobecnosti zakazuje štátna pomoc, pokiaľ to nie je odôvodnené všeobecným hospodárskym rozvojom alebo v presne vymedzených výnimočných situáciách. Európska komisia má výhradnú zodpovednosť za kontrolu štátnej pomoci. Jej cieľom je zabezpečenie integrity vnútorného trhu prostredníctvom ochrany hospodárskej súťaže pred narúšaním trhu zo strany členských štátov.

Osobitná správa č. 21/2020 Kontrola štátnej pomoci finančným inštitúciám v EÚ: potreba kontroly vhodnosti je dostupná v 23 jazykoch EÚ na webovom sídle EDA (eca.europa.eu). Tento audit je súčasťou [práce EDA v oblasti správy finančných a hospodárskych záležitostí](#). Dopĺňa už uverejnené správy EDA o finančnom dohľade a politike hospodárskej súťaže.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, zainteresovaným stranám z priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Informácie o opatreniach EDA prijatých v reakcii na pandémiu COVID-19 nájdete [tu](#).

Kontakt pre médiá v súvislosti s touto správou

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 47502 / mobil: (+352) 691 551 502